

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Disputatio XLV. De oratione Christi in via, & in patria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

ARTICVLVS III.

Vtrum oratio Christi semper fuerit exaudita.

199.
8 d. 17 ar. 3.
9 3 & 4
opus 3 cap
140. &
0147-7 &
Psal 20 co
4 & Ioan.
12. l. 4. col.
2 & Heb 5.
col 5.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod oratio Christi non semper fuerit exaudita. Petijt enim à seremoni calicem passionis vt patet Matthæi 26. Qui tamen ab eo non fuerit translatus. Ergo videtur, quod non omnis oratio eius fuerit exaudita.

2. Præterea, ipse orauit, vt peccatum crucifixoribus si ignoscatur: vt patet Luca 22. Non tamen omnibus peccatum illud fuit dimissum: nam Iudei fuerunt pro illo peccato puniti. Ergo videtur, quod non omnis eius oratio sit exaudita.

3. Præterea, Dominus orauit pro his qui erant credituri per verbum Apostolorum in ipsum, vt omnes in eo vnam essent, & vt peruenirent ad hoc, quod essent cum ipso. Sed non omnes ad hoc perueniunt. Ergo non omnis eius oratio est exaudita.

4. Præterea, In Psalm. 21. dicitur in persona Christi, Clamabo per diem, & non exaudies. Non ergo omnis oratio Christi fuit exaudita.

Sed contra est, quod Apostolus dicit ad Hebr. 5. Cum clamore valido & lachrymis offerens, exauditus est pro sua reuerentia.

Art præ-
ced. q. 2.
& a. 1. huius
quæst.

Respondeo dicendum, quod (sicut dictum est*) oratio est quodammodo interpretatiua voluntatis humane. Tunc ergo alicuius oratio exauditur oratio, quando eius voluntas adimpletur. Voluntas autem simpliciter hominis est rationis voluntas: hoc enim absolute volumus, quod secundum deliberatam rationem volumus. Illud autem quod volumus secundum motum sensualitatis, vel etiam secundum motum voluntatis simplicis, que consideratur vt natura, non simpliciter volumus, sed secundum quid, scilicet si aliud non obstat, quod per deliberationem rationis inuenitur. Vnde talis voluntas magis est dicenda velleitas, quam absoluta voluntas, quia scilicet homo hoc vellet, si aliud non obsteret. Secundum autem voluntatem rationis, Christus nihil aliud voluit, nisi quod scilicet Deum velle. Et ideo omnis absoluta voluntas Christi, etiam humana, fuit impleta, quia fuit Deo conformis: & per consequens omnis eius oratio fuit exaudita. Nam & secundum hoc aliorum orationes implentur, quod sunt eorum voluntates Deo conformes: secundum illud Roman. 8. Qui autem scrutatur corda, scit, id est, approbat quid desideret spiritus, id est, quid faciat Sanctus desiderare: quoniam secundum Deum, id est, secundum conformitatem diuine voluntatis, postulat pro Sanctis.

Can 21. in
Matth. pau-
lo à medio.

Ad primum ergo dicendum, quod illa petitio de translatione calicis, diuersimode à Sanctis exponitur. Hilarius enim super Mattheum dicit. * Qui autem vt à se transeat, rogat, non vt ipse præteatur, orat, sed vt in alterum id, quod à se transit, accedat: atque ideo pro his orat, qui passuri post se erant: vt sit sensus. Quomodo à me biberetur calix iste passionis: ita ab his bibatur sine spei dissidentia, sine sensu doloris, sine metu mortis. Vel secundum Hieronymum. * signanter dicit, Calix iste, hoc est, populi Iudeorum: qui excusationem ignorantia habere non potest, si me occiderit habens leges & Prophetas, qui me vaticinantur. Vel secundum Dionys. Alexandrinum. Quod dicit, Transfere calicem istum à me, non hoc est, non adueniat mihi: nisi enim aduenierit, transferri non poterit. Sed sicut quod præterit, nec intratum est nec permanens, sic Saluator leuiter inuadentem tentationem flagitat pelli. Ambrosius *

Ambros. lib.
10. in Luc.
homil. 15.
Origen. ho.
35. in Mat.
in 6 fol. à
prin. illius

autem dicit & Origenes & Chrysostom. quod hoc petijt quasi homo, naturali voluntate mortem recusans. Sic ergo si intelligatur quod petierit per hoc alios Martyres sua passionis imitatores fieri, secundum Hilari. * vel si petijt quod timor bibendi calicem eum non perturbaret, vel quod

Mors eum non detineret: omnino impletum est quod petijt. Si vero intelligitur petijt, quod non biberet calicem mortis & passionis, vel quod non biberet ipsum à Iudeis, non quidem est factum quod petijt: quia ratio qua petitionem pr. posuit, nolbat vt hoc impleteretur: sed ad intentionem nostram volebat demonstrare nobis suam voluntatem naturalem & motum sensualitatis, quem suum homo habebat.

Ad secundum dicendum, quod Dominus non orauit pro omnibus crucifixoribus, neque etiam pro omnibus, qui erant credituri in eum: sed pro his solum, qui erant prædestinati, vt per ipsum vitam consequerentur eternam.

Vnde patet etiam Responso ad tertium.

Ad quartum dicendum, quod cum dicit, Clamabo, & non exaudias, intelligendum est quantum ad affectum sensualitatis, qua mortem refugiebat: exauditur tamen quantum ad effectum rationis, vt dictum est *

COMMENTARIVS.

Questio huius articuli coincidit cum questione suprà tractata de voluntate Christi, an semper fuerit impleta, diximus autem absolutam voluntatem semper impleam esse, non tamē simplicem affectum, seu velleitatem: cum ergo oratio sit explicatio voluntatis, constat illam orationem, quæ ex voluntate absoluta proficiscitur, semper esse exauditam, non vero, quæ ex sola conditionata voluntate, & secundum quid, vt bene D. Tho. respondet & declarat. Omnia vero, quæ in solutionibus argumentorum attingit, in superioribus etiam tractata sunt, nam in solutione ad primum tractat locum Matth. 26. Pater, si possibile est, &c. Cum quo coincidit illud, Psal. 21. Clamabo per diem, & non exaudies, quod tangit in solutione ad quartum, quæ suprà tractauimus, partim disputatione 24. sect. 3. partim disput. 38. sect. 2. & sequentibus. In solutione vero ad secundum & tertium, declarat D. Tho. quomodo Christus aliter pro prædestinatis, quam pro reprobis orauerit, de qua re egimus disp. 41. sect. 2.

DISPUTATIO XLV.

In duas sectiones distributa.

De oratione Christi in via, & in patria.

Npcedentibus disputationibus, circa quæstionem 26. D. Thom. explicauimus quomodo virtus obedientie vere, ac propriè in Christo Domino locum habuerit, quatenus vt homo Deo subiectus est: nunc conuenienter explicandum sequitur, quomodo etiam fuerit capax virtutis religionis ad Deum, cum enim dixerimus, illum vt hominem esse non solum subiectum, sed etiam seruum, & ad officium serui pertineat, cultum & reuerentiam exhibere domino, consequens necessario fit, Christum vt hominem perfectissimè obseruasse hoc officium erga Deum, atq; adeo cultum Deo debitum, scilicet lachryæ, & religionis illi exhibuisse: vnde Matth. 4. & Luc. 4. tam de alijs, quam de se ipso generalem reuerentiam protulit dicens, Dominum meum adorabo, & illi soli seruius, & Ioan. 4. Vos adoratis quod nescitis, nos autem adoramus quod scimus. Itaque dubium non est, quin virtus religionis verè ac propriè in Christum conueniat. Cum verò hæc virtus plures habeat actus, duo tamen sunt præcipui, ad quos ceteri reuocantur, scilicet oratio, & sacrificium, & ideo de his duobus specialiter disputatur à D. Thom. in hac, & sequenti quæstione, quia ceteri speciale difficultatem non habent. Quia licet de voto quæri possit, an aliquod votum emiserit, & de iuramento, an aliquando verè iurauerit, tamen primum horum in Evangelio fundamentum non habet. De secundo vero disputari solet in materia de iuramento, & quid de

vitro.

utroque aliqui d' infrā dicemus in secundo tomo. De oratione igitur Christi duo breuiter explicanda sunt, aliud ad statum viatoris, aliud ad statum comprehensoris pertinens.

SECTIO I.

An Christus in statu viæ verè, ac propriè orauerit.

Oratio generaliori quadam significatione significat omnem actum interiore, qua anima in Deum eleuatur per contemplationem, vel meditationem, deuotionem, aut similes actus, & si hoc modo sumatur oratio, non est quod disputetur, an in Christo fuerit, cuius anima perfectissima contemplatione in Deum ferebatur, non solum per beatam fruitionem, sed per scientiam etiam infusam, & liberum charitatis actum, ut in superioribus satis tractatum est. Alio ergo modo magis proprio sumitur oratio, ut significat petitionem, seu postulationem, aut supplicationem, que includit obsecrationem, & gratiarum actionem, & alios actus similes, ut D. Thom. exponit 2. 2. quæst. 83. artic. 7. & de hoc etiam genere orationis certissimum est, Christum Domini in via existentem sepius illam exercuisse. Quod enim gratias egerit Patri seu Deo, frequenter in Euangelio legimus, Luc. 22. *Accepto calice & pane, gratias egit.* Ioan. 11. *Pater gratias ago tibi, quia audisti me.* & Matth. 11. *Confiteor tibi, Pater, Domine celi & terre.* Ioan. verò 12. petit Christus, *Pater, clarifica nomen tuum.* & cap. 17. longam habuit orationem similem, & postea in horto, ac tandem in Cruce. Ac denique Paul. ad Hebr. 5. *In diebus, inquit, carnis sue preces supplicationesque adueni, qui posuit illum saluum facere à morte, cum clamore valido, & lachrymis offerens, exauditus est pro sua reuerentia.* Quæ omnia, sicut propriè dictum genus orationis significant, ita propriè intelligenda sunt: sicut ab vniuersa Ecclesia, & omnibus Patribus, & Theologis intelliguntur, & ipsa Scripturæ sinceritas & historiarum veritas postulant. Quomodo autem Christus ut homo capax fuerit huius orationis satis, explicando articulos D. Thom. declaratum est. Cur autem decens fuerit ipsum orare, satis ex honestate ipsius met actus orationis perspicui potest: continet enim decentissimum Dei cultum, & idè per se conueniens fuit, ut Christus ut homo illum Patri exhiberet & mente, & corpore. Deinde fuit hoc expediens, ut Christus omnibus modis operaretur nostrā salutem, merendo, satisfaciendo, & impetrando. Et ut nobis daret exemplum eisdem modis illam per orationem procurandi, ut latè tractat Hilarius lib. 10. de Trinit. à medio, & Ambros. lib. 5. in Luc. cap. de oratione Iesu in monte & Damascen. lib. 3. cap. 24. August. epist. 121. cap. 14. Vbi dicit voluisse Christum interdum ita orare ut non exaudiretur, ut nobis esset exemplum patientiæ, quando non sit quod petimus.

Orationis
acceptio
D. Thom.

Christus
verè orauit
Luc. 22.
Ioan. 11.
Matth. 11.
Ioan. 12.
Hebr. 5.

Hilarius
Ambros.
Damasc.
August.

Dubium.

Ioan. 11.

Chrysost.

A gratias egisti. Vbi, quod ipsum exaudisset. Vnde Chrysostom. ibi homil. 63. & Euthym. ibi, & Chrysost. Ambros. lib. 4. de fide capit. 3. ita exponunt illa verba: quia Christus subiunxit, *Ego autem sciebam, quia semper me audis*, ut illa ad diuinitatem Christi referant. Vnde ita exponunt, *Gratias tibi ago, non quia indigeam precibus coram te, scio enim vnā voluntatem me tecum habere, ideoque semper vel le, quod ego volo, sed propter populum, qui circumstat*, &c. Et Theophyl. aduertit, Christum, ante quā orasset, vel aliquid petisset, dixisse, *Gratias tibi ago, quia audisti me*, quia enim non opus habebat oratione, non fuit oratio exaudita, sed voluntas impleta, & hoc fuit Christo exaudiri iuxta phrasim Scripturæ, secundum illud Psalm. 9. *Desiderium pauperum exaudiuit Dominus*, & Job. 31. *Desiderium meum audiat omnipotens.* Et confirmatur ex Damasc. lib. 4. de fide, cap. 19. circa medium, ubi inquit, quædam dici de Christo homine simulationis modo, *Vi cum precatur*, inquit: & subdit. *His enim, & similibus, neque vi Deus, neque vi homo opus habebat, verum ratione humanitati congruente ad id se confirmabat, quod vsus, atque vtilitas poscebat, verbi gratia, ob eam causam precabatur, ut se ipsum quendam, Deiq. aduersarium minime esse demonstraret, atque vi Patrem, à quo originem ducebat, honore afficeret.*

Theophyl.

Psalm 9.

Job 31.

Damasc.

Dicendum tamen est (sicut in articulo primo circa solutionem ad primum adnotauimus) primum, Christum verè ac propriè orasse postulando, & simpliciter petendo aliquid à Patre, ut ex Euangelio constat. Ex quo fit consequens, sepe ex diuina providentia & ordinatione ita fuisse res dispositas, & prædefinitas, ut multa fuerint à Christo homine per orationem impetranda, quæ sine illius oratione non fierent. Sicut enim non redemisset homines, nisi pro illis pateretur, quia ita fuerat à Deo præscriptum, & præordinatum, ita neque sine oratione obtinuerit, quæ non nisi per orationem obtinenda erant, iuxta diuinam præordinationem. Vnde sicut necessarium fuit illi pati, ut ita intraret in gloriam suam, & nos secum in illam introduceret: ita necessarium fuit illi orare ad impetrandum multa, quæ per orationem obtinuit: iuxta illud Psalm. 2. *Postula à me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam*: at verò sicut necessitas passionis ad redemptionem nostram non fuit ex defectu personæ, aut quia Christus non esset sufficiens infinitis aliis modis, vel operibus illam perficere, sed quia propter congruentes rationes Deus illam ordinauit ut necessarium medium ad illum finem: ita hæc necessitas orationis non fuit ex indigentia ipsius personæ, aut quia per se non sufficeret ad efficiendum per humanitatem absque petitione, quidquid petendo obtinuit, vel effectus, sed quia propter rationes congruentes, & ad diuinum honorem, nostramque vtilitatem pertinentes, ita à Deo fuit ordinatum, & dispositum. Itaque vno verbo dici potest, Christum simpliciter non indignisse oratione, quia propter dignitatem personæ potuisset, quidquid veller sine oratione perficere, & de facto habuit etiam in humanitate sua potestatem faciendi miracula, imperando & volendo sine necessitate orationis. Nihilominus tamen in sensu composito, id est, supposita diuina ordinatione, multa non potuit in quantum homo sine oratione perficere, ut D. Thom. docuit, quod non negant citati Patres, sed priorem huius doctrinæ partem docere voluerant. & hic est sensus Chrysost. Ambros. Theophyl. & Euthy. Qui faciliè etiam potest ad locum Ioannis accommodari, quanquam quod Christus dixit, *Ego autem sciebam, quoniam semper me audis*, satis commode, & fortasse magis ad literā, de Christo ut homine intelligi potest, cuius oratio absoluta & efficax semper exaudita est, ut ibi D. Thom. rectè exponit. Quod verò sequitur, *sed propter populum, qui circumstat, dixi, &c.* optimè intelligi potest (sicut

Oratio
quomodo
Christo
necessaria
fuerit.

Psalm. 22.

E M m m 4 Diuus

Toletus super cap. 16. Ioan. annot. 35. non solum hanc sententiam sequitur, sed contrariam dicit esse improbabilem. Et probatur primò ex omnibus Scripturarum testimoniis supra citatis, quæ hoc sensu proprius exponuntur, & intelliguntur. Deinde Ioann. 14. dicit ipse Christus, *Ego rogabo Patrem, & alium Paracletum dabit vobis*, nam licet Rupert. contendat, Christum loqui de statu viæ, tamen, si planus contextus consideretur, reuera loquitur de statu post suam Resurrectionem, & Ascensionem: consolat enim discipulos, & exhortatur, ut bono animo ferant discessum suum, quia apud Patrem existens rogaturus erat Patrem, ut alium Paracletum ad eos mitteret, & ex illius verbis Christi, Ioan. 16. *In illa die non dico vobis quod rogabo Patrem*, B idem colligi potest, quia ut indicauit Cyril. lib. 11. in Ioan. cap. 9. ita exponi potest, *In illa die, non solum exaudiemini in nomine meo petentes, quia ego rogabo Patrem, sed etiam, quia ipse Pater amat vos*. Vel, ut exposuit Hilarius lib. 6. de Trinit. quia Christus non dixit se non rogaturum, sed dixit, *Et non dico vobis, quia ego rogabo Patrem*, subindicans, se quidem rogaturum, tamen ut intelligant quantum à Patre discipuli sui amantur, se nolle suam intercessionem commemorare, sed eximiam Patris erga nos charitatem.

Secundò probatur ex Patribus, Cyprianus epistol. 8. alias lib. 4. epist. 4. inter alia, *Habemus, inquit, aduocatum, & deprecatorem Iesum Dominum Deum nostrum*. August. præfatio. in Psalm. 85. *Oratur, inquit, in forma Dei, orat in forma serui, orat pro nobis, orat in nobis, & oratur a nobis, ut sacerdos noster orat pro nobis, orat in nobis ut caput nostrum, oratur à nobis ut Deus, oramus ad illum, per illum, in illo, & dicimus cum illo, & dicit nobiscum*. Et in fine eiusdem præfationis dixit, Christum & alios martyres interpellare pro nobis, quam interpellationem dicit esse misericordix opus, & tunc cessaturam, cum cessauerit miseria nostra: certum est autem ex eodem August. lib. de cura pro mortuis agenda, cap. 16. martyres, & sanctos orare propriè pro nobis. Idem August. præfatio. ad enarrationem 2. in Psalm. 29. expressè dicit, Christum etiam post Resurrectionem per humanitatem suam pro nobis orare. Præterea, Ambros. super ad Roman. 8. dicit, *Christum semper agere causas nostras apud Patrem, cuius postulatō contemni non potest, quia in dextera Dei est*, & infra dicit ita nunc interpellare pro nobis, sicut rogauit pro Petro, ne deficeret fides eius. Et lib. de Isaac, & anima, cap. 8. post medium, ipse, inquit, *fit vox nostra, per quam loquamur ad Patrem*. Bernard. etiam in sermone de Natiuitate Virg. *Exaudiet, inquit, Matrem suam, & filium Patrem*. Præterea, Iustin. Mart. q. 105. ad orthodoxos, *Si superatis, inquit, Resurrectionis infirmitatibus carnis, ut Pontifex confessionis nostra Deum pro nobis interpellat, nonne magis, cum adhuc subiaceret infirmitati carnis, &c.* In quibus verbis rationem non contemnendam indicat, nam Christus est æternus Pontifex, & ideo, quoad nos indigemus, semper pro nobis munus Pontificis exercet, modo statui suo accommodato: pertinet autem ad Pontificem pro suis subditis orare, ut ex Paulo ad Hebr. 5. docuit D. Thom. q. sequenti, art. 4. ad primum. Multa enim in hanc sententiam congerit Origen. homil. 7. super Leuit. qui interdum per exaggerationem loquitur. Vltimò probatur rationibus. Prima, quia oratio non dedit Christum eo, quod Deus est, nam est etiam homo, aliàs neq. in hac viua vnquam orasset: nec quia Beatus est, aliàs neque alij Beati orarent, quod nunc omnino falsum esse suppono, oratio ergo nullam includit imperfectionem repugnantem aut diuinitati, aut beatitudini Christi: ergo non est, cur non oret. Secundò, nam oratio est cultus religionis Deo debitus, Christus autem in cælo Deum religione colit, adoratur, laudatur, & gratias agit, cur ergo non et-

A iam postulet? Tertiò, quia in omni statu operatur pro salute hominum quicquid commodè potest, potest autem in statu patriæ orare & impetrare, quia hæc non repugnat cum illo statu. Quartò denique nos habemus accessum ad Patrem per Christum, ut ad Hebr. 4. dicitur, non tantum quia in nomine ipsius petimus, sed etiam (ut supra indicauit Ambros.) quia per ipsum nostras orationes offerimus, & ipse, ut exaudiantur, obtinet.

Ad fundamenta contrariæ sententiæ. Primum ad Patres, Rupert. quidem videtur fuisse illius sententiæ, quam non probamus. Vel exponi fortassis posset, distinguendo duplicem orationem iuxta doctrinam supra datam disput. 39. sect. 3. alteram, quæ aliquis denno impetrat, vel petit denno merendo id, quod petit: alteram, quæ petit exigendo ius sibi debitum. Christus ergo in via orauit priori modo, posteriori autem in patria: fortassis ergo Rupert. solum negare voluit priorem modum orandi, qui statui beatitudinis consentaneus non est. Et ad eundem modum exponi possunt Chrysost. Theophyl. Beda, & alij citati, qui explicarunt hanc orationem Christi per representationem sue carnis, & humanitatis, non quia intelligenda sit (ut ita dicam, per solam obiectiuam præsentiam sine villo actu, nam ille modus valde imperfectus est: sed quia Christus per proprium actum representat Patri carnem suam, & cicatrices suorum vulnerum, & (ut D. Thom. dixit) *allegat sua merita*, ut propter ea hominibus beneficiat. Et fortasse Nazianz. hoc sensu negauit, Christum nunc fundere seruilem, & supplicem orationem: quamuis etiam indicet, Christum non ita nunc orare, ut habitu, & figura corporis, & quasi per externa signa, se supplicem, & subiectum ostendat. Quod in via faciebat descendendo genua, Luc. 22. procidendo super terram, Marc. 14. hic enim modus veluti seruilis orationis, non est consentaneus statui patriæ: non est tamen incredibile, ibi non solum menre, sed etiam corpore Christum orare, quia & voce Deum laudat, & cultum religionis illi præbet.

Ad primam confirmationem, in qua petitur, an possimus Christum orare, ut pro nobis oret, Diuus Thom. in 4. loco supra citato simpliciter docet, non esse dicendum, *Christe, ora pro nobis*, sed, *Audinos, vel miserere nostri*, tum ad vitandum errorem Arij, & Nestorij, tum quia oratio simpliciter dirigitur ad personam, quæ est diuinum suppositum, cuius non est petere, sed donare: tum præterea addi potest quia in orationibus, Ecclesiæ consuetudo seruanda est: tum etiam, quia quando aliquam personam alloquimur, & præsertim si aliquid ab illa postulamus, illam alloquimur, modo, aut titulo magis honorifico, & ideo Christum simpliciter adoramus latra & non hyperdulia: & hoc absolutè verum est, præcipue in oratione publica. Si quis autem sciat rationes distinguere, & considerare Christum ut hominem in cælo orantem, & pro nobis sua merita Patri representantem, non erit illicitum, neque indecorum ab illo postulare, ut suæ orationis nos participes efficiat, & efficacem suorum meritorum applicationem nobis obtineat. Item, ut orationem nostram suæ coniungat, & Patri offerat, ut Ambros. & August. clare docuerunt.

Ad vltimam confirmationem iam explicatam est, propter quas causas Christus oret, ut enim D. Thom. docet in hac questione, & supra quæst. 14. art. 4. ad tertium, licet Christus ut homo suo modo omnia possit, tamen dependenter à Deo, atque ad ordinem, & modo diuinæ dispositionis: ille autem est, ut petendo, & honorando Deum, & merita sua nobis applicet, & virtutem suam exequatur.

* *

QVAE